

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta
Ta Ellēnisti Heuriskomena**

Origenes

Rothomagi, 1668

Addenda Notis Et Observationibvs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

ADDENDA

NOTIS ET OBSERVATIONIBVS.

Pag. 19. col. 1. vers. 3. 4. usum Origenem
fuisse dicendum est. ADD. In vetusto Codice
Renati Marchali, quem habent Claromontani
Patres Societatis Iesu, & quo Prophetæ sacri
omnes continentur, cum ubique fere adscripti
sunt capitum & verbiū numeri, tum maxi-
me ad prophetiam Ezechielis, quæ in capita
56, verbiū sexcentos supra mille discreta est:
five ex vetustiore exemplari, unde istud de-
scriptum est, divisionem hanc transluxerit li-
brarius, five ingenio suopre commentus sit.

Pag. 21. col. 1. vers. 23. videtur magis ad nos.
ADDE. Pag. 164. [v. 165] Et tamen alias sapientissime docet animas, quounque loco sint, sive antequam corpora subeant, sive dum insunt corporibus, sive postquam iis exierunt; reparari posse in melius per virtutem & recte facta, vel delabi in pejus per noxas & vitia. Id ex instituto tractamus in Origenianis.

Pag. 23. col. 1. vers. 14. Tarinus alia edidit,
alia vertit. A D D E. ēc ḥ mūlū ṫp 203000 ḥ
x̄. 1. Ostendimus in Origenianis accusa-
tum fuisse Adamantium hoc nomine, quod
dixerit rebus omnibus praesesse Patrem, rebus
ratione prædictis Filium, Sanctis dunitaxat Spi-
ritum sanctum.

Pag. 28. col. 1. vers. 37. *αύτοί τοι αὐτές εἰ*,
&c.] Origenes in Catenā Corderiana in Io-

hannem, ad cap. 2. vers. 12. ἐπειδὴ τὸ πολὺτος τέλος τὴν αὐτοῦ φύσην ποιεῖ εἰς τὸν πατέρα, ἢ μα-
εις μέχρι τῆς πατερίτης σωματικήν διάμετρόν τον αὐτοῦ φύσην
αὐτὸν εἰς εἴσοδον, ὅπερ τὸ πατέρων πεποντὸς ἀπεγνω-
θεῖ ἀπό τοῦ πατέρου τηγανοῦ. οὐδὲ τοι γενεῶν
ἐργασίαν αὐτῷ αὐτοῦ, γινομένην διατάξειν τοι
αὐτὸν ἡ μητρὸς ἐργασίαν. τὸ γὰρ οὐαῖσσον οἰδεῖ-
ται τοι οὐ, μητρὸς οὐαῖσσαν επιτάχει τὸ τετ-
ταῖον οὐ. μητρὸν διατάξειν πατέρῳ γένεται
αὐτῷ ἀνταπόντιον τὸ γυναικεῖον τὸ πατέρον αὐτοῦ, πα-
τερικύριον τον αὐτοῦ πατέρον, γυναικεῖον τον αὐτοῦ εἰ-
ρηνα τὸ πατέρον διάβατον τὸ ιονοῦ εἰ-
ρηνα τὸ πατέρον, εἰ τοι μητρὸς αὐτῷ μη τη-
γανοῦ.

Pag. 31. col. 2. vers. 18. diem suum natalem
fuisse execratos. ADDE. Origenes in Genes.
40. 20. ex Catena Romana: ἦν τόπος τοις θυμῷ
τηροῦντες, ὅτι ταῦτα δέσποινται οὐτανάστασις
πεποιηθεῖσα, καὶ τὸ μέσον τοῦ θυμού τοῦ αὐτοῦ παρεχό-
μενος. εἰς δὲ βεβαίωσιν ὅτι σημειώνεται ἡ θεοῦ τῆς
πατρός, τὸ θεωρήσισθαι σεμνῶς ὅτε Εἰς τὸ Σενάριον
καρβούνος ὁρχησταί, καὶ αὐτοῖς Σηνικοῖς κατα-
ληφθεῖσιν εἰσεγένεται. Καὶ οὐδεὶς οὐδὲν τούτοις

Pag. 38. col. 2. vers. 24. 25. scipsum fandi
Sacramenti fructu fraudaverit. ADDE. Id sibi
velle videtur Origenes, vel Chrysostomus, vel
quisquis ad Matth. 14.36. id scripsit in Catena
Origeniana a P. Combebio collecta, & non-
dum edita: *ποιησεν αὐτὸν μεταράπειρον*, *τὸν λόγον ἀπέ-*
βιβεῖν μέν τοι το επειδή παραλλαγὴ μὲν το θεοῦ στοιχεί-
ωνται εἰς τὸν λόγον. τὸν δὲ σημεῖον, τον αὐτὸν στοιχεῖον

Pag. 39. col. 1. veif. 20. 21. sancti Spiritus
sanctificari. ADDE. Ambrosius De fide libr. 4.
cap. 5. *Nos quoiescunque Sacerdota sumimus, que*
per iusta orationis mysterium in carmen transfiguratis
& sanctuatis, vobis Domini angustiam.

Pag. 41. col. 2. vers. 57. 58. Quamquam scribit. A DDE. Megathenes apud Plinum libr. 8. cap. 14. *in india serpentes in tantum magnitudine nem adolescere, ut solidos bauriant: antos, certosque.* Id confirmatur ex eo quod referit.

et. &c.] Damnosam & in-
dolentem doctrinam hic proponit Origenes, & aliis
quaque loeis, qui in nostris Origenianis notati
sunt, libr. 2. cap. 2, quæst. 7. paragr. 18.

Pag. 45. col. 1. vers. 51. 52. sed præcipuo
quodam modo super Petrum. A.D.D. 1512.

ADDENDA NOTIS

ADDENDA

130 inquit Origenes Homil. 5. in Exod. magno illi
E celsus fundamento, & perne solidissime, super
quam Christus fundavit Ecclesiam, q id dicatur à
Domino. Hinc cum Apostolorum principem
appellat Homil. 17. in Luc.

Pag. 46. col. 1. vers. 25. 26. ampliorem potestatem Petro tribuit, quam reliquis quibuscunque ADDE. Augustinus Serm. 26. de Divinis. Numquid illas claves Petrus accepit, & Paulus non accepit? Petrus accepit, & Iohannes, & Iacobus non accepit, & ceteri Apostoli? Aut non sunt iste in Ecclesiis claves, ubi peccata quotidie dimittuntur? Sed quoniam in significacione personam Petrus gestabat Ecclesiis, quod illi uni datum est, Ecclesiis datum est. Ergo Petrus figura gestabat Ecclesiis, & Ecclesiis corpus Christi est. & Tract. 118. in Iohann. Sicut in Apostolis cum esset etiam ipse numerus duodenarius, idest quadriguttatus in terminos, & omnes essent interrogati, solus Petrus respondit: Tu es Christus Filius Dei vivi; & ei dicitur: Tibi dabo claves regni celorum; tamquam ligandi & solvendi solus accepterit potestatem, cum & illud unus pro omnibus dixerit, & hoc cum omnibus, tamquam per omnem gerens ipsius unitatis accepit. Ideo unus pro omnibus, quae unitas est in omnibus.

Pag. 46. col. 2. v. 11. 12. Tu es Petrus, &c.
ADDE. & in Catena Corderiana in lohmann,
cap. I. v. 42. πέριον εἰ αὐτὸν πλανητῶν ἐπιν, πα-
γεωμένον δύο οὐ πεισάς, καὶ δύο ὁ γεώποντος οὐ πα-
έν τοιας σφίς, καὶ ἀγαθοῦς, πάντας οὐ πει-
σάς πεισθεῖς.

Pag. 47. col. 2. vers. 52. 53. λέγονται πα-
πον ADDE. & libr. 1. conti. Cels. οὐχὶ δὲ λό-
γον ἐπούλι τὸν τῷ γένος τῷ αἰθέρεστον θεοῦ
συντονίαν, τὸν δὲ δύνατον αὐτοῦ πάντες ἔνδειν εἰς εὐ-
εξίαν πελῶν θείαν φρεστητήν, θεότητον μὴ δι-
καιίας, πάντας δὲ τοῖς αφεκόντας τῷ τῷ δὲ λα-
μπτικῷ αὐτοῦ διδόντες μὴ εἰρηνάνθεσιν, πασῶν δὲ
θεοτοκῶν φρεστητάτων καὶ αἰγίστεων.

Pag. 55. col. 1. v. 21. Euthymius in Matth.
17. 20. & 21. 21. ADD E. Alias tamen aliter
Montes interpretatur: velut in Catena Orige-
niana Combeſiſiſ nondum edita , ad Psalm.
120. 1. Montes exponit Angelos : & in Ierem.
51. 25 , Montem exponit Babylonem , & dein
de Diabolum : & in Ezech. 6. 2 , optimates &
eruditos homines , quod emineant præ cæ-
ris , Montes appellari censet.

Pag. 62. col. 1. vers. 52. 53. Tertullianus De oratione, cap. 7. Hilarius. ADDE. Origenes ex Catena Bibliothecae Regiae in Prophetas ad Ezech. 4. 10. ὡς δέ ἀρχεῖος. οὐ πάδιστ συνιδούν καὶ γενετική τι συνέπει τῇ εἰλικρίμεσι πεποδότι, καὶ ἐπὶ τῷ διατολήσι τουτοῦ, τὸ διόγειτο. Σηκεὶ τὴν ἑρμηνείαν αὐτοῦ.

Pag. 66. col. 1. vers. 20. 21. cui per allego-
goriam placet nihil intelligi, quomodo, &c.
ADDE. Idem in Luc. 11. 3. ex Catena Maza-
riniana: οὐ γάρ οἱ δύο μέρη τοῦ ἔργου θεοῦ
τοῦ, τὸ αὐτὸν στον τον διατάσσων θεόν είναι το το θεόν μέ-
ρεν, ἐπανορθώσαρης αὐτοῖς, απονομέας Εἰς αἰγα-.

ଯାଏ ପଦିଗୁଣା , ନିଁ କେବଳ ଆମ୍ବାରେ ହେଲା

Pag. 66. col 1. vers. 27. & Cicero simpliciter locos; ADDE. & Lucretius loca.

Pag. 66. col. 1. vers. 52. 53. ut manifeste ex libro ipsius intelligi potest. ADDE. & in Catena Regia in Prophetas, ad Ezechielis 14. 16. οὐκ εἰσὶ διάνοια καὶ ἀντί πολυπληθεῖς θύμων, οὐδὲ πολυπληθεῖς αἵρεσις, οὐκέτι δὲ σαρκίσαντες οὐδὲ γένεται οὐδὲ γένεται, οὐδὲ ταῦτα καὶ δίδοντες τοῖς αρχόντες.

Pag. 78. col. 2. vers. 50. Origenes ADDE.
in Catena Corderiana in Iohann. ad Ioh. 2. 15.
μηδεὶς οὐ μάτιτο πατεῖθεν τὸν ἵππο τὸν μέσον ἴσχεται
τὸν τὴν γενεὰν ἐγένετο, ἢ παρελθόντες ὅλην τὴν πατρότηταν
οὐκ εἴδοντες τὸν ἀνθρώπον εἰδούσιν τὸν λίνον αἱ γένεται
τοῦ Ιησοῦ τὸν πατέρα τὸν εὐαγγελισθέντα μάλιστα τὸν θεοφα-
μόρφων καὶ των ὄντων κατ' ἑαυτόν.

Pag. 82. col. 1. vers. 54-55. Romanis Graci
communicarunt. ADDE. Origenes in Psalm.
4.3. ex Catenis Regius : ὁ μὴ τὸ οἴκον τὸ φερό-
ντας εἰρῆσθαι αἰς καὶ ἔλλον τὸ Θεόν, τῷ πιστῷ χε-
σταὶ ψυχαπομένῳ λύγωντι, θεὸς ἀγέλων τῷ τοῦ θεοῦ
πολλὰ δὲ διατὰ φίρεψιν τὴν γεγονότην διδοὺς καὶ το-
βοτέος δημοτὸς γυναικῶν, ην τὸ ἡμίντης γυναικῶν
καὶ διεισιάλιτροι μεῖζων. καὶ αὐτὸς τὸν πιστὸν
αὐτὸν ποτιστοῦ, εἰρήνην.

Pag. 85. col. 2. verf. 33. Attamen non repugnant, nam. ADDE. & Deo: Plato existimat *naturas incorporeas, animales*, ut scribit Apuleius in libello De Deo Socratis: animalia quippe alter definiebat ac Aristoteles, &c.

Pag. 94. col. 1. vers. 5. à Sabellio amplificata. ADDE. Male autem *isomini* vertit Ferrarius, proprietatem, quod personam significat.

Pag. 98. col. 2. vers. 49. 50. cumque esse in
corde. ADDE. Pag. 83. i[n]t[er]rog[atione] d[icit]ur ad eadem
tempor[um] d[icit]ur.] Infra Tom. 10. p. 149. n[on] s[ed]
d[icit]ur ei[us] q[uod] est in corde nisi p[ro]p[ter]a
l[oc]atio[n]em q[uod] est in corde. Item in Catena Ghisli-
riana in Ieron. ad cap. 32. vers. 17, denarium
numerum Origenes r[ati]onem q[uod] est in corde
dicit. Et in alia Regia Bibliotheca Catena in
Prophetas, ad Ezech. 4. 10. cor[por]e r[ati]onem q[uod] est in
corde dicitur. Et in tomis ap[osto]li p[ro]p[ter]a
l[oc]atio[n]em dicitur.

Pag. 101. col. 2. vers. 2. 3. κατενάτων αρχήν
ἔχει τὴν πηγὴν ADDE. Pag. 125. λόγῳ ἐκούσῃ τῷ
πεῖ τὸ μυστέλλειν εἰς τοποθεσίαν οὐσίαν] Eodem
modo corrigiam calceamenti interpretationem
Origenes in Catena Corderiana in Iohannem,
ad cap. 1. v. 27.

Pag. 102. col. 1. verf. 15. τῷτο εἰς οὐδεὶς]
ADDE. Origenes in Catena quadam Regia in
Ioh. 1. 28. ἐγώ σανίδη ὅν τι αἰσθάνθη τῷ αἰ-
ναισθέντος εὐθύναι περικείμενον τῷ εὐθύνε-
ται σώματι τοῦτο οὐδεὶς οὐδεὶς τέρας

ET OBSERVATIONIBVS.

ET OBSERV
us ex aīoꝝ ꝑ Scriptū dñis λεγε᷑ or. &c.]
Pessime hæc accepit Ferrarius. Verte: Hec au-
tem ad te initio decimi Tomi fidicuntur à me sapientia in
Scriptura deiariam numerum etimis prærogativa im-
peritum observante.

Pag. 109. col. r. verf. penult. & ultim. & seq.
totam péricopen sic emenda: Non autem sic
vocantur à *Manis*, hoc est *bonus*, quod idem
scribit Servius in 3. *Aeneid.* Ex *ullis* fit *ultraz-
ine*, atque item *ultra* a *Pop.* & contracte *ultraz-*
Id nomen fuit Patriarchæ Constantinopolita-
ni, ad quem extat celebris Iustiniani Epistola;

non ut vulgo scribitur, Mennas. Sic ~~χαλλάς~~¹³¹
contracte, pro ~~χαλλάς~~ sic ~~αφαντε~~, pro ~~αφαντε~~
~~πιστός~~ sic ~~ισεργές~~ pro ~~ισερδός~~ sic ~~ιεράς~~
Act. 5. 36. & apud Iosephum, pro ~~θεοβάρος~~ sic
~~διαυμάνας~~ Rom. 16. 13. pro ~~ανυπότακτος~~.

Pag. iii col. 2. vers. 9. omnia perturbavit.
ADDE. *ἰμονῶν την ἀρχήν την εἰπεῖν*] Ferrarius, &
loci hujus sententia postulant ὅμοιόν τις.

Pag. 21. col. 2. vers 35. ὅτε μέθην· ADDΕ.
Et Tomo 10. Comment in Ioh. p. 190. c. οἱ δι-
δούσαι τὸ καρπον τοῦ κληρονόμου τοῦ Ιη-
σοῦ οἵτινες πολυτάπαχοι θεοφόροι συνάπτονται.

A D D E N D A ORIGENIANIS.

Page 46 versi. 4. & 5. & libro 4. cap. 2. ADD.
Vnde Antipater Bostrenus Episcopus in Disputationibus adversus Origenem : οὐκέτι τὸν
ζευσοῦν, ἀλλὰ τοσούτον οὐναντον λέγει, εἴτε
περι μηδὲν τὸ σωματίου τοῦτο λέγει, εἴτε καὶ τοῖς
ἕτεροι αὐτὸν παραπέμπει ἐπειδὴ, ἵνα δέ τις τοῦ
πνεύματος ἄγον τούτοις συμβάνῃ: (lege magistrorum)
Itaque de Cherubim & Seraphimis nihil possumus
dicere, quod dicitur Scriptor (Origenes) ab Ebreo,
qui quidem ipse est designatus ab eo Ibram, Filium &
Spiritum sanctum per eos significari. Habentur autem
illae Antipatri Disputationes in Eclogis
Iohannis Damasceni, que nondum editae in
Bibliotheca Claromontana Societatis Iesu ser-
vantur.

Pag. 46. v. 44. Ex hoc dogmate aptum est.
AD D.E. illud ē Tom. 2. Comment. in Matth.
p. 204. b. ἐς τὸν παῖδα θῆμενον ὁ κόσμος· & istud
ē Tom. 11. p. 259. d. πάτερ ἡ μήτηρ γένεσις εἰσὶ^ν
τοι ἀρπαί, & δε τὸν λογισμόντος, τὸν πάτερν, ἔταιρον
θεούντος· & quod docet Tom. 6. in Ioh. p.
99. c., Christum esse ἄνθρωπον τὸν οὐρανὸν πε-
ριερχόντα τὸν θεόν λογικές φυγαῖς αἴλαθεις· & id
quoque ē Tom. 32. p. 416. d. ὅλη μὲν ἡ οὐρανὸς &
δέξιος τὸ θεῖον απαντάσσοντα τὸν θεόν, τὸν & εποντα
παύλον, & δε τὸ πανύπαρχον τὸν θεόν. & ταῦτα μεταποιε-
ῦσα τὸν απαντόμενον τὸν θεόν. Εἰ ταῦτα μεταποιε-
ῦσα τὸν απαντόμενον τὸν θεόν, τὸν θεόν τον παύλον
απαντάσσοντα τὸν θεόν τὸν λοιπὸν παρείλιον· &

Pag. 117. v. 44. postulare possumus. ADDE.
Praeclarum hoc quoque ē Tom. 32. in Iohann.
p. 383. c. χορεις γινομεναις ουχι της εργασιας
της, κανης απο την εργασιαν ουχι της εμπειριας
αντην εργασιας πανωσιτες.

Pag. 118. v. 17. *instaurare conatus est.* ADDE.
Instauravit & ante annos propemodum qua-
dringentos Bogonatus Hareticus , Begardo-
rum & Beghinarum parens.

Pag. 118. vers 52. ad summam perfectionem
erepissent. A D D E. Id confirmat alter ille loc-
cus ē Tom. 32. in Iohannem, p. 404. b. *ιμέ-
πολεῖται ταράχη, οὐκαὶ, αὐτοῖς εὑρετὸν τοῦτον*

*scilicet in eis quodammodo, ut non sequitur in re
creare. Sed ut quisque res ipsa. Mutabilem
esse ait corum voluntatem qui proficiunt, non
qui perfecti sunt.*

Pag. 169. d. sed peccatores in penitentiam ADD.
Tomo quoque 20. in Ioh p. 310. Dci nos similitudinem afflumere ait, cum mandatis ipsius obsequimur : Diaboli, cum ad vitia inclinatur: tum subiicit: οὐ πάρη τὸν ἀποστολικὸν ταύτην εἶναι τὴν κατὰ εἰκόνα τῆς ἀποστολῆς. Η̄ γέ, αἱ ταῖς τοῦ ἀπὸ θεοῦ διωκόνων τοῦτο τὸν ἀπόστολον: Εἰ μὴ ὁταροῦ ἐπιτίθεμοι τὸν ἀπόστολον εἰς τὸν πατρὶν κρείτονος εἰδεῖν, ἵνα τοποθετήσωμεν τὸν ἀπόστολον τὸν ἀπόστολον, νομοθετῶν τὸν πρότερον τὴν εἰκόναν, Εἰ τὸ λαζαρεῖον δεῖται τὸ Χριστὸν τὸν ἀπόστολον εἰς τὸν τόπον, διὸ γέτε εἰκόνα τοῦ πατρὸς τοῦ ἀπόστολου, εἰδούμενοι τὸν ὅμοιόν τοις, πάντοις τοῖς ἀλλοι καὶ στοιχεῖοι περιπλανώμενοι τὸν τοπόν της πατρὸς τοῦ ὁμοίων τὸν λαζαρεῖον εἰς τὸν τόπον εἰδούμενον. & p. 317. a. Στον μὲν δὲ τῷ ὀπίστημα τῷ προτεροῦ τὸν τόπον εἰδούμενον, λαζαρεῖον τὸν τοπεροῦ προτεροῦ τὸν τόπον εἰδούμενον, μάκρα τοι συντίθεται τὸ τέλος εἰδούμενος μεταπλασιανῶν τὸν τοπόν της πατρὸς τοῦ ὁμοίων. Περὶ δὲ τοῦ ὁπίστημα, ἀπότελε τὸν ὀπίστημα τῷ